

3. Запорожское (Днепровское) водохранилище: Информ. справочник / Отв. ред. А.И. Дворецкий, Ф.П. Рябов. – Д.: ДГУ, 2001. – 48 с.
4. Днепр, его фитопланктон и высшая растительность //Вопросы гидробиологии, I съезд Всесоюзного гидробиологического общества. – М.:Наука, 1965.–480 с.
5. Кораблева А.И. Оценка уровня органического загрязнения Запорожского водохранилища и предложения по разработке природоохранных мероприятий. – Д. – 1992. – 51 с.
6. Современная экологическая ситуация в Рыбинском и Горьковском водохранилищах: состояние биологических сообществ и перспективы рыборазведения. / Отв. ред. Н.М. Минеева. – Ярославль. – 2000. – 284 с.

УДК: 639.3 : (477.7)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ КАРКИНИТСЬКОГО МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО РИБОРОЗПЛІДНИКА

В.М.КЛОЧКОВ – Каркинитський Риборозплідник, АР Крим

Каркинитський міжрегіональний риборозплідник управління “Кримазчеррибводу” розпочав свою роботу із зариблення водоймищ різного цільового призначення з 1997 р. Фінансові труднощі на завершальному етапі не дозволили довести будівельні роботи до проектних вимог, і тому розплідник було введено до експлуатації за неповною технологічною схемою. Найбільш відчутною недоробкою є відсутність інкубаційного цеху, що змусило риборозплідник на даному етапі його роботи бути у залежному положенні від інших рибоводних підприємств щодо одержання вихідного посадкового матеріалу – личинок рослиноїдних риб.

Фонд континентальних водойм півострова містить у собі 15 озер площею 27785 га і 23 водосховища різного цільового призначення, площею 4332 га, які придатні для використання в рибогосподарських цілях.

На замовлення і при фінансовому забезпеченні республіканського комітету охорони природи Криму, Херсонським аграрним держуніверситетом були проведені науково-дослідні роботи на десятих малих водосховищах різного цільового призначення. За їх результатами риборозплідник проводить роботи із зариблення цих водойм дволітками рослиноїдних риб і коропа. На трьох водоймах цієї групи вже створені СТРХ.

Із 2003 року Рескомекоресурсів Криму припинив фінансування робіт із зариблення водойм АР Крим. Риборозплідник є бюджетною організацією, що викликало труднощі у його функціонуванні.

Спеціальні іхтіологічні дослідження, виконані кафедрою рибництва Херсонського ДАУ на малих водосховищах АР Крим [2,4], свідчать про наявність у складі іхтіофауни активного хижака – судака,

популяції якого мають короткий віковий ряд, а маса окремих екземплярів рідко перевищує 1,2 – 1,8 кг. Судак у досліджуваних водоймах переважно харчується дрібними аборигенними видами риб, або своєю ж молоддю, які виконують роль “буфера” між хижаком і видами риб, що вселяються. Хижаки, що мають велику площу захоплення ротовим апаратом і здатні нанести суттєвих втрат інтродуцентам при їхньому вселенні [1], практично відсутні у зариблюваних водоймах. Необхідно враховувати і той факт, що двухлітки інтродуцентів з масою 100 – 150 г, отриманою внаслідок штучного пригнічення росту за умов надмірно високих щільностей посадки у вирощувальних ставках 2-го порядку, не демонструють властиву виду потенцію росту при подальшому товарному вирощуванні [3]. Це негативно надалі відбивається на показниках рибопродуктивності і товарній якості риби. При цьому необхідно враховувати й економічну сторону під час проведення робіт із зариблення водойм.

Транспортування рибопосадкового матеріалу інтродуцентів проводиться живорибним автотранспортом і пов'язане зі значними витратами, бо відстань до місця вселення в середньому складає 160 -180 км. У цьому зв'язку вважаємо за доцільне під час зариблення континентальних водойм Криму орієнтацію на використання вікової групи “цьоголітки – однолітки” середньою масою 30-40 г, тобто вище стандарту, прийнятого для спеціалізованих ставових рибоводних господарств. Це дозволить більш ефективно використовувати виробничі потужності Каркинитського риборозплідника і збільшити обсяги виробництва рибопосадкового матеріалу. Перехід від дволітнього на однолітній оборот істотно знизить витрати на вирощування та евакуацію інтродуцентів в континентальні водойми Криму (табл.1).

Розрахунки вказують, що підприємство під час експлуатації вирощувальних ставів 2-го порядку тільки на їх водозабезпечення у зв'язку з витратами на електроенергію несе додаткові витрати у розмірі 82 грн/га.

Досвід експлуатації Каркинитського риборозплідника переконливо свідчить про необхідність зміни технології виробництва рибопосадкового матеріалу та переведення підприємства на однолітній оборот його вирощування.

Таблиця 1 – Порівняльна таблиця витрат ГСМ і коштів на транспортування різновікових груп рибопосадкового матеріалу у водойми АР Крим з Каркинітського рибозплідника

Вік зарібка	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Середня навіска г		150	1500	225000	350	180	640	226800	58970	1,6	800	3,0	94350	2400	96750
Необхідно транспортувати, тис. шт		40	1500	60000	350	180	170	58000	15700	1,6	200	3,0	25120	600	25720
Необхідно транспортувати, кг					Середнє завантаження в живорибний транспорт, кг	Середня відстань до водойми, км	Кількість рейсів	Усього пробіг, км	Кількість бензину, л	Ціна бензину, грн	Кількість автомасла, л	Ціна автомасла, грн	Сума витрат на бензин, грн	Сума витрат на автомасло, грн	Усього витрат на транспортування, грн
Дволітки	1	150	1500	225000	350	180	640	226800	58970	1,6	800	3,0	94350	2400	96750
Цьоголітки (годовики)	40	40	1500	60000	350	180	170	58000	15700	1,6	200	3,0	25120	600	25720

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Корочкин Е.Ф. Доступность молоди растительных рыб хищникам в экспериментальных и естественных условиях //Автореф.диссертации . – М. – 1984. – 24 с.
2. Пилипенко Ю.В. Перспективы биомелиорации и рыбохозяйственного освоения континентальных водоемов Крыма //Рибне господарство України. – 2002. – №3,4. – С. 36-37.
3. Пилипенко Ю.В. К вопросу о выборе оптимальной возрастной группы интродуцентов при рыбохозяйственном освоении малых водохранилищ //Рибне госп. України. – 2003. – №3,4. – С. 45-47.
4. Рылов В.Г., Пилипенко Ю.В., Рылова И.В. Пути повышения эффективности рыбоводства на внутренних водоема Крыма //Проблемы и перспективы развития аквакультуры в России. – Адлер. – 2001. – С. 239-240.

УДК 577.4:371.3:54

**ЗНАЧЕННЯ КУРСУ „ОСНОВИ МЕТЕОРОЛОГІЇ ТА КЛІМАТОЛОГІЇ”
ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
„ВОДНІ БІОРЕСУРСИ”**

Н.В.КНОРР – к.п.н., доцент кафедри екології, Херсонського ДАУ

Однією з найважливіших умов успішного реформування системи вищої освіти в Україні є поглиблення практичної спрямованості підготовки майбутніх фахівців. Із цією метою до змісту вищої освіти введено цикл спецкурсів, що призначені для посилення системи спеціальних знань і вмінь, якими студенти мають оволодіти під час навчання в університеті. Змістовне наповнення світоглядних та професійних знань, умінь і навичок, які повинні засвоїти студенти, визначається освітньо-кваліфікаційною характеристикою спеціаліста, яка відображає державний стандарт вищої освіти даної спеціальності. Так, для спеціальності 6.130300 „водні біоресурси” зміст освіти базується на вимогах до професійної діяльності гідробіолога та техника-рибовода, провідним напрямом якої буде вміння оцінити умови і ресурси для налагодження виробничого процесу. Успішність цієї діяльності буде залежати від уміння фахівця обирати засоби й процедуру професійних дій, методики оцінки природних чинників.

Спеціалісти з вищою освітою мають вирішувати, як фахівці-професіонали, певне коло професійних завдань, тому студентів під час навчання в університеті необхідно готувати до виконання специфічних завдань, раціонального вирішення різноманітних проблем. Майбутні іхтіологи-рибоводи мають володіти знаннями про функціонування риб та інших гідробіонтів у зв'язку між собою, водним та повітряним середовищами, проводити обстеження ставу, водоймищ, організовувати спортивне риболовство, налагоджувати виробництво тощо. До об'єктів діяльності фахівців із зазначеної спеціальності на-